

'Een arts kan verklaren, afstand te doen van de bevoegdheid tot uitoefening van het beroep van arts. Hierdoor verliest hij gelijktijdig het recht, de titel van arts te voeren.' Hier werd dus gesproken van 'bevoegdheid tot uitoefening van het *beroep* van arts', maar nu was er een arrest van de Hoge Raad, in 1905 geweest, waarin, in een geheel ander verband overigens, vastgesteld was 'dat het voor het bestaan van beroepsdaden niet noodzakelijk is dat hij, die deze verricht, van het uitoefenen daarvan zijn beroep maakt' – welnu: tot het uitoefenen van 'beroepsdaden' bleven artsen op grond van de door hen afgelegde examina volledig gerechtigd, maar als zij verklaarden: het is niet langer ons 'beroep', dan waren zij formeel niet langer 'arts' (zij mochten zich dan ook niet als zodanig aanduiden) en hadden dus met de Artsenkamer niets meer te maken.

De door het Centrum opgezette actie werd bekwaam gecoördineerd. Op woensdag 24 maart schreven vele duizenden artsen een gelijkkluidend briefje aan Croin: 'Bij deze deel ik u mede dat ik met ingang van heden afstand doe van mijn bevoegdheid tot uitoefening van het beroep van arts in de zin van artikel 5 lid 2 der Artsenverordening' – en al die duizenden droegen er vervolgens zorg voor dat, zoals wij reeds weergaven, de volgende ochtend, donderdag 25 maart, de aanduiding 'arts' op hun gevel en op hun recepten doorgehaald was.

Medisch Contact was al anderhalf jaar in het geheim werkzaam en de meeste mensen wisten wel dat de artsen zich weerbaar gedroegen ('Het respect voor de flinke houding der artsen wàs', aldus *Het Parool*, 'reeds algemeen'), maar dit was de eerste actie die in de volle openbaarheid plaatsvond: ieder kon het zien. De brede massa was er opgetogen over en zij ging op haar beurt al op die donderdagochtend diegenen bewerken die niet bereid waren geweest, de consignes van het Centrum op te volgen. Een arts die zich nog als 'arts' aanduidde, werd onmiddellijk als 'fout' beschouwd en dat gaf men hem ook te verstaan – het gevolg was dat nagenoeg alle aarzelers overstag gingen, ja op veel plaatsen gingen zelfs de 'foute' elementen (die spoedig hoorden wat elders gaande was) veiligheidshalve aan de actie deelnemen. Croin ontving in totaal niet minder dan zesduizenttweehonderd 'afstand'-brieven. In de gehele provincie Groningen waren er slechts acht artsen die zich als zodanig bleven aanduiden, in Drente twee, in Friesland één (hier namen notabene twee leden van de 'Raad' van de Artsenkamer aan de actie deel!), in Zeeland drie (detailcijfers voor de overige provincies ontbreken). Al op die donderdagochtend was duidelijk dat men van een indrukwekkend nationaal eenheidsfront tegen de Artsenkamer spreken kon.

Aan dit laatste tilde Seyss-Inquart niet zo zwaar. Directe Duitse belangen werden niet geschaad (alle ex-'artsen' bleven immers medische 'beroeps-